

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/613/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712203219
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712203219.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža, sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivice Hanuskovej, v právnej veci žalobcu BL Telecom debt, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanému V. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., G. XX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Občianskeho združenia Právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom, advokátska kancelária Košice, Stará Baštová 2, o zaplatenie 583,83 EUR s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/54/2012-83 zo dňa 04. 01. 2013 v znení opravného uznesenia č. k. 11C/54/2012-113 zo dňa 09. 07. 2013 takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 198,80 EUR s 9 % ročným úrokom z omeškania od 21. 07. 2010 do zaplatenia mení tak, že v tejto časti návrh zamietá.

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 251,89 EUR s 9,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 150,68 EUR od 21. 03. 2009 do zaplatenia a s 9,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 101,21 EUR od 21. 04. 2009 do zaplatenia na účet žalobcu č. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS:XXXXXXXX do troch dní, a ktorým v prevyšujúcej časti konanie zastavil, zostávajú nedotknuté.

odôvodnenie:

Okresný súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 450,69 EUR s 9,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 150,68 EUR od 21. 03. 2009 do zaplatenia, s 9,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 101,21 EUR od 21. 04. 2009 do zaplatenia a s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 198,80 EUR od 21. 07. 2010 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti (v sume 133,11 EUR) konanie zastavil, pretože v tejto časti žalobca zobrať žalobu späť. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že medzi právnym predchodcom žalobcu T-mobile Slovensko, a. s. Bratislava a žalovaným bol uzavretý Dodatok k Zmluve o pripojení z 19. 09. 2007, na základe ktorého bol žalovanému predaný mobilný telefón Sony Ericsson K550i za 0,03 EUR (1,-Sk) s dobou viazanosti 24 mesiacov. V tom čase bola cena telefónu 198,83 EUR (5.990,- Sk). Pre prípad porušenia zmluvných povinností bola v Dodatku k zmluve dojednaná zmluvná pokuta 331,94 EUR (10.000,- Sk). Faktúrou č. 7901940216 z 01. 03. 2009, splatnou 20. 03. 2009, bola žalovanému fakturovaná suma 150,68 EUR za služby poskytnuté od 01. 02. 2009 do 28. 02. 2009. Faktúrou č. 7902941648 z 01. 04. 2009, splatnou 20. 04. 2009 bola žalovanému fakturovaná suma 101,21 EUR za služby poskytnuté od 01. 03. 2009 do 31. 03. 2009 a faktúrou č. 7006168976 z 30. 06. 2010, splatnou 20. 07. 2010 bola žalovanému vyúčtovaná zmluvná pokuta 331,94 EUR. Žalobca pôvodne žalobou uplatnil celú fakturovanú sumu

583,83 EUR s príslušenstvom. Podaním z 28. 12. 2012 zobral čiastočne žalobu späť v časti zmluvnej pokuty prevyšujúcej sumu 198,80 EUR. Takto upravenú výšku zmluvnej pokuty uplatňoval ako hodnotu dotácie žalobcu do telefónneho zariadenia, ktoré kúpil žalovaný. Žalobca požadoval zaplatenie sumy 450,69 EUR (150,68 EUR + 101,21 EUR + 198,80 EUR) s príslušným úrokom z omeškania. Suma 251,89 EUR pozostávala z nezaplatených faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby (150,68 EUR + 101,21 EUR). Žalovaný zaplatenie týchto súm nepreukázal, preto ho súd zaviazal k ich úhrade aj s príslušným úrokom z omeškania. Okresný súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie sumy 198,80 EUR ako zmluvnej pokuty, hoci vedľajší účastník, ktorý v stúpil do konania na strane žalovaného, a ktorého účasť v konaní pripustil na návrh žalobcu uznesením č. k. 11C/54/2012-70 zo dňa 04. 10. 2012, namietal neplatnosť dojednanej zmluvnej pokuty. Okresný súd nepovažoval dojednanie zmluvnej pokuty za neprijateľnú podmienku, lebo zmluvná pokuta zabezpečovala riadne plnenie za poskytnuté služby. Žalovaný uzavrel zmluvu dobrovoľne a nikto ho nenútil kúpiť mobilný telefón za 1,- Sk. Uplatnená zmluvná pokuta zodpovedala výške dotácie právneho predchodcu žalobcu na kúpu mobilného telefónu. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 42 a § 43 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách a § 544, § 545a a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vedľajší účastník na strane žalovaného podal odvolanie proti tej časti rozsudku okresného súdu, v ktorej okresný súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu. Za situácie, keď opravný prostriedok žalovaný nepodal, by odvolanie vedľajšieho účastníka bez súhlasu účastníka konania nebolo účinné. Krajský súd z podania žalovaného zo dňa 18. 10. 2013 zistil, že žalovaný vyjadril súhlas s podaným odvolaním vedľajšieho účastníka, keď tento odvolaciemu súdu oznámil, že prítomnosť vedľajšieho účastníka v odvolacom konaní predpokladá za prospešnú, a preto súhlasí s jeho vstupom do konania. Týmto vyjadrením súhlasu účastníka konania bol splnený predpoklad na vecné preskúmanie odvolania, ktoré podal len vedľajší účastník na strane žalovaného.

Vedľajší účastník v odvolaní poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/132/2011 z 23. 05. 2012, 2Co/137/2010 z 29. 06. 2011 a 18Co/136/2010 z 09. 05. 2011, ktorým súdy vyhlásili neprijateľnú zmluvnú podmienku o zmluvnej pokute mobilného operátora už skôr, ako žalobca podal návrh na začatie konania. Uviedol, že zmluvná pokuta sa nestáva neprijateľnou až v momente jej vyhlásenia za neprijateľnú. Neprijateľná zmluvná pokuta bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú pokutu z dôvodu, že umožňuje dodávateľovi rovnakou sankciou trestať aj menej závažné až zanedbateľné prípady porušenia povinnosti. Právnemu predchodcovi žalobcu nebránilo dohodnúť ustanovenia o zmluvnej pokute, ktoré by nepoškodzovali spotrebiteľov, a ktorej výška by sa znižovala v závislosti na dĺžke zotrvania v zmluvnom vzťahu. Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje všeobecný zákaz používania a uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok. Ak súd určil zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti, alebo ak nepriznal plnenie z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. S poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná ako celok, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu na výšku pultovej ceny mobilného telefónu tak, ako to urobil okresný súd. Vedľajší účastník navrhol, aby odvolací súd v napadnutej časti žalobu zamietol a priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 OSP napadnuté uznesenie podľa § 220 OSP zmenil.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1).

Odvolaie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného bolo podané proti tej časti rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd žalobcovi priznal z dôvodu zmluvnej pokuty sumu 198,80 EUR s 9 % ročným úrokom z omeškania od 21. 07. 2010 do zaplataia, ktorá bola pôvodne fakturovaná a uplatnená vo výške 331,94 EUR a po čiastočnom späťvzati žaloby ďalej uplatnená v sume 198,80 EUR. Zmluvná pokuta medzi účastníkmi bola ako súčasť formulárovej zmluvy uvedená v bode 4. Dodatku zmluve o pripojení z 19. 09. 2007 (č. I. 20). Záver okresného súdu, ktorý nepovažoval dojednanie zmluvnej pokuty za neprijateľnú podmienku zmluvy, lebo zmluvná pokuta žalobcovi, resp. jeho právneho predchodcovi zabezpečila riadne plnenie za poskytnuté služby, nebol správny. Okresný súd sa nesprávne vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré vedľajší účastník už v konaní na okresnom súde namietal zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a z toho dôvodu aj jej neplatné dojednanie.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom od 01. 01. 2008, ďalej len „OZ“ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) v spojení s § 879j OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a OZ, ktorý platí od 01. 01. 2008, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Nárok žalobcu na zaplataie zmluvnej pokuty vo výške 331,94 EUR (10.000,- Sk) dojednaný v dodatku k zmluve o pripojení bol podľa predloženej faktúry č. 7006168976 z 30. 06. 2010 uplatnený za obdobie jún 2010. Ostatné dve faktúry, ktoré boli predmetom žaloby v časti týkajúcej sa plnenia za poskytnuté služby, sa týkali obdobia mesiacov február a marec 2009. Žalobca uvádzal ako dôvod zmluvnej pokuty porušenie zmluvnej povinnosti riadne a včas platiť cenu služieb a následného vypojenia SIM karty. Zmluvná pokuta sa vzťahovala na dobu viazanosti žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov. Pre posúdenie veci nebolo podstatné, že v čase fakturovania zmluvnej pokuty doba viazanosti uplynula, ani že zo žaloby nebolo zrejmé, kedy došlo k vypojeniu SIM karty.

Podstatné pre správne posúdenie veci bolo posúdenie toho, či dojednanie zmluvnej pokuty je neplatné z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, konštatované všeobecnými súdmi v obdobných veciach. Podľa odvolacieho súdu sa na zmluvnú pokutu, ktorá bola sformulovaná v Dodatku zmluvy o pripojení, a ktorá je svojou povahou spotrebiteľskou zmluvou, vzťahujú rozhodnutia súdov, ktoré na podporu svojich tvrdení uviedol vedľajší účastník na strane žalovaného. Zmluvná pokuta uvedená v tabuľke č. 1 Dodatku bola dojednaná pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa a následného vypojenia SIM karty zo strany dodávateľa. Pri posudzovaní neprijateľnosti takto formulovanej pokuty súdy vychádzali z pohľadu jej výšky ako aj času, kedy dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplataia sumy dôjde k ukončeniu zmluvy, nereflektuje na výšku sankcie, ak dôvody nastanú na začiatku alebo pred ukončením dojednaného zmluvného vzťahu a doby viazanosti. V uvedených konaniach bolo súčasne vyslovené, že uvedená zmluvná pokuta je neprijateľná a súdy ju vyhlásili za neplatnú (Rozsudok Krajského súdu Prešov 2Co/132/2011 z 23. 05. 2012, 18Co/136/2010 z 09. 05. 2011 prístupný na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR).

Podľa § 53a ods. 1 OZ v znení platnom od 01. 03. 2010, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Okresný súd pristúpil na zníženie zmluvnej pokuty, ktoré navrhol žalobca na sumu zodpovedajúcu obvyklej cene telefónneho prístroja. Vzhľadom na to, že okresný súd zaujal nesprávna záver o platnosti zmluvnej pokuty, nesprávne pristúpil aj k jej moderovaniu podľa § 545a OZ. Neplatné dojednanie zmluvnej pokuty však nie je možné moderovať. Podľa rozsudku Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/76/2010 z 29. 04. 2010 (uverejnený na internetovej stránke najpravo.sk), ak súd posúdil ustanovenia o zmluvnej pokute ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, potom s poukazom na osobitnú úpravu spotrebiteľských zmlúv nemôže postupovať podľa § 545a OZ a moderácia tohto zmluvného dojednania nie je možná.

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 251,89 EUR s 9,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 150,68 EUR od 21. 03. 2009 do zaplataenia a s 9,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 101,21 EUR od 21. 04. 2009 do zaplataenia na účet žalobcu č. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS:XXXXXXXX do troch dní a ktorým v prevyšujúcej časti konanie zastavil, zostávajú nedotknuté.

Rozhodnutie o trovách konania si okresný súd vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a z toho dôvodu krajský súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval.

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.